

الحمد لله رب العالمین

بیداری اسلام

نقش و سائنہ

محمد رضا ریاحی

سرشناسه: ریاحی، محمدرضا، ۱۳۴۹ -

عنوان و نام پدیدآور: بیداری اسلامی و نقش رسانه ملی / محمدرضا ریاحی.

مشخصات نشر: قم: صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص.

شابک: 978-964-514-294-8

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: اسلام — تجدید حیات فکری

موضوع: اسلام در رسانه های گروهی

شناسه افزوده: صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران. مرکز پژوهش‌های اسلامی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ب۲۹۹/۹ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۶

شماره کتاخانه ملی: ۳۱۸۶۱۹۷

مرکز پژوهش‌های اسلامی

بیداری اسلامی و نقش رسانه ملی (کد: ۱۹۳۱)

نویسنده: محمدرضا ریاحی

تهیه‌کننده و ناشر: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

صفحه‌آرا: سمیه مرادی

ویراستار: مصطفی زاده

شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۲

بها: ۴۵۰۰۰ ریال

حق چاپ برای ناشر محفوظ است. ©

نشانی: قم، بلوار امین، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

تلفن: ۳۲۹۱۵۵۱۱ - ۰۲۵ دورنگار: ۳۲۹۱۵۵۱۰ - ۰۲۵

تهران: خیابان جام جم، ساختمان شهید رهبر، طبقه زیرزمین

تلفن: ۲۲۰۱۴۷۳۸ - ۰۲۱ نمابر: ۲۲۱۶۴۹۹۷

دفتر خراسان: مشهد - خیابان امام خمینی (ره)، جنب باغ ملی، ساختمان صبا، طبقه سوم

تلفن: ۲۲۱۵۱۰۸ - ۰۵۱۱ نمابر: ۲۲۱۵۱۰۶

www.irc.ir

info@irc.ir

شابک: ۸ - ۲۹۴ - ۵۱۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸ - 978-964-514-294-8 Isnb:-

فهرست مطالب

۷	 دیباچه
۹	 پیشگفتار
۱۵	 فصل اول: مفاهیم و مؤلفه‌ها
۱۹	 فصل دوم: جهان اسلام
۲۰	 الف) خاستگاه اسلام
۲۴	 ب) برجستگی اقتصادی و ژئوپولیتیک
۲۶	 ج) قانون منازعه و بحران
۲۹	 فصل سوم: بیداری اسلامی؛ شالوده‌های فکری
۲۹	 مؤلفه‌های بستر ساز تجدید حیات اسلامی
۳۰	 الف) تفکر اصلاحی
۳۲	 ب) هم‌پستگی دین و سیاست
۳۴	 ج) تفکر سازمانی
۳۷	 د) بیگانه‌ستیزی
۴۱	 هـ) آشفتگی‌های درون‌ساختاری
۴۳	 و) بحران هویت
۴۵	 ز) ذات محوری

فصل چهارم: نارسایی‌ها در حکومت‌های عربی..... ۴۹

الف) واگرایی و تفرقه..... ۴۹

ب) نظام‌های اقتدارگرا..... ۵۳

ج) حکمرانی بد..... ۵۵

د) حکومت‌های وابسته..... ۵۷

ه) ملی‌گرایی افراطی..... ۵۸

و) اقتصاد ناکارآمد..... ۵۹

ز) رسانه‌های وابسته..... ۶۱

ح) صهیونیسم..... ۶۴

ط) سکولاریسم..... ۶۵

فصل پنجم: روند تاریخی بیداری اسلامی..... ۶۸

فصل ششم: انقلاب اسلامی ایران و رشد بیداری اسلامی..... ۸۴

الف) انقلاب اسلامی و دلایل اسلام‌گرایی جدید..... ۸۴

رشد مستمر روند ضد غربی..... ۸۵

ب) مرکزیت‌زدایی از اروپامحوری و مدرنیسم غربی..... ۸۵

ج) منبع مستقل قدرت در نظام بین‌الملل، فارغ از وابستگی به دواول غربی و غرب..... ۸۶

د) تشابهات جنبش‌های اسلامی منطقه با انقلاب اسلامی ایران..... ۸۶

۱. گرایش به اسلام..... ۸۷

۲. استبدادستیزی..... ۹۰

۳. مردم‌محوری..... ۹۱

۴. هم‌بستگی دین و سیاست..... ۹۳

۵. دشمن مشترک..... ۹۴

فصل هفتم: بیداری اسلامی در کلام امام خمینی (ره)..... ۹۷

الف) موانع بیداری اسلامی..... ۹۸

۹۸	۱. خودخواهی و ترک قیام
۹۹	۲. استعمار
۱۰۰	۳. اختلاف دولت‌ها - ملت‌ها
۱۰۱	۴. فقدان معنویت
۱۰۲	ب) عوامل بیداری اسلامی
۱۰۳	۱. روی آوردن به قرآن
۱۰۳	۲. مبارزه با ظلم و سلطه‌گران
۱۰۶	۳. وحدت و امت واحده
۱۰۷	۴. استقلال
۱۱۰	فصل هشتم: مقام مهم دبیری و مؤلفه‌های بیداری‌ساز
۱۱۱	۱. انقلاب اسلامی؛ عناصر بیداری
۱۱۲	۲. عناصر هویت‌ساز
۱۱۴	۳. تطبیق با محکومات اسلام
۱۱۴	۴. آسیب‌شناسی
۱۱۷	فصل نهم: نقش رسانه ملی در بیداری اسلامی
۱۲۰	سیاست رسانه‌ای از دریچه العالم
۱۲۲	۱. حمایت از انقلاب
۱۲۳	۲. انعکاس صدای ملت
۱۲۵	۳. رعایت اخلاق حرفه‌ای
۱۲۵	۴. انعکاس در شرایط دشوار
۱۳۱	کتاب‌نامه

دبیاجه

بیداری اسلامی بازگشت به اسلام و بازگرداندن عزت و هویت و رهایی از فقر و وابستگی و تحقیر است که پاسخی بود در مقابل طغوت‌های خودکامه و چیرگی دست‌نشان‌گان آنان بر ملت‌ها.

مسلم این است که عرب به رزمده مقام معظم رهبری در دهه‌های بیداری اسلامی و به ویژه سال‌های اخیر، پس از شکست‌های پیاپی از ایران و افغانستان و عراق و لبنان و فلسطین و اینک مصر و تونس و ... و همچنین پس از شکست شیوه اسلام ستیزی و خشونت علنی کوشیده است به ترفند بدل‌سازی و تولید نمونه‌های تقلبی دست بزند تا تروریسم ضد مردمی را به جای «جهاد طلبی»، تعصب و تحجر و خشونت را به جای «اسلام‌گرایی و جهاد»، و قومیت‌گرایی و قبیله بازی را به جای «اسلام‌خواهی و امت‌گرایی»، غرب‌زدگی و وابستگی اقتصادی و فرهنگی را به جای «پیشرفت مستقل»، سکولاریسم را به جای «علم‌گرایی»، سازش‌کاری را به جای «عقلانیت»، «فساد و هرج و مرج اخلاقی» را به جای «ترقی»، فقر و عقب ماندگی را به جای «مصونیت‌گرایی و زهد» قلمداد کند. اما آنچه در مسیر فرایند این نهضت‌ها هویدا است، «آگاهی و بیداری» ملت‌هاست که برگرفته از الگوهای اسلامی و شعار «الله اکبر» ملت‌ها و اعتقاد آنان به پیروزی خون بر شمشیر است.

از آنجا که تبیین و ترویج اسلام در قالب دعوت، وظیفه و هدف و حکومت اسلامی دولت در هر مکان و زمان است و شالوده و سیاست جمهوری اسلامی ایران نیز صدور انقلاب بر اساس آموزه‌های اسلام است، رسانه ملی با بهره‌گیری از ظرفیت رسانه برای ارتباط با دیگر ملت‌ها باید تلاش کند با حمایت‌های معنوی و سیاسی از نهضت‌های آزادی‌بخش و الگوپردازی و ارائه الگو از جمهوری اسلامی به وسیله تبلیغات، تکلیف خود در این مرحله را به انجام رساند.

از این رو، اثر حاضر تلاشی در جهت تبیین موضوع و ارائه راهکارهای رسانه‌ای به منظور تحقق این هدف مهم است که امیدواریم اهالی محترم رسانه از آن استفاده نمایند.

اداره کل پژوهش

مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما